

PEST, SEPTEMBER 20.

38. szám.

II. FÉLÉV. 1860.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. aust. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. au. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bemen-tesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „K a t h o l i k u s N é p l a p” szerkesztőségéhez (Pest, Képiró-utca, 4. sz.) intézendők.

Családképi vázlatok.

IV.

(Vége.)

A család újabb helyzete.

Sebes szárnyakkal repült az alatt az idő, századok századok után tüntek el, hogy ujaknak helyet engedjenek; sok megváltozott e közben; ez jóra, amaz ismét rosszra. A család újabbkori állását tekintve, nem nagy vigasztalással kecsgethetjük magunkat; úgy találjuk, hogy az ő számára derűre boru következett. Halad ugyan (mert hiszen a tizenkilencedik században mi nem haladna!?), még pedig sebes léptekkel, de rossz uton. Azon magasztos képet, melyet az előbbieken bámultunk, hasztalan keresnéd rajta. Sok szép vonása el van torzítva; sok, a minék örülhetne, megmáshat. Az idő folyama lerakta iszapját kebelére, sok szép erénybimbót lemosott. Sok tövist és bojtortant rakott le helyébe; sok régi jámbor szokás, különösen a házi ajtatosság majdnem nyom nélkül eltűnt köréből, pedig elismert dolog, miszerint „a házi kör csendes ülésben, a családi szellem s érzélem befolyása, ősi jámbor szokások uralma alatt tenyészik legbiztosabban a magánétkölességnek e legerősebb támasza, mely a társadalomnak valamint első eleme, úgy fölözslásának utolsó gátja.” (Hoványi: „Ujabb Levelek” II. köt. 252. l.)

És honnan e szomorú változás? Kit vádolhat a család Isten ítélő-széke előtt mint másodszeri megromtóját? Talán bizony az úgy nevezett korszellemet? Nem! hanem önnön magát mint ki önszántából vetette magát ennek karjai közé, és vakon hódol neki, úgy, hogy rállenek az Urnak szavai: „Veszedelemed tőled van Israel, csak én bennem a te segítséged.” Mint a tékozló fiú, hóna alá fogván örökségét, elhagyta szeretett atyját és idegen földön akarta fölkeresni ama virágot, mely az életben csak egyszer virul: a szülői szeretetét, — úgy tett a család is. Felnövekedvén, megerősödvén az egyház anyai ápolása alatt, mostoha-nyát vélt benne szemlélni és elég hálátlanul tőle mindinkább

eltávozott, mint a rossz gyermek, ki, ha szülői segedelmével szabad szárnyra vergődik, rólok és áldozatjaikról, melyekre, mint hiszi, többé nem szorul, megfelejkezik. A család, úgy látszik, újabb időben mindinkább kibontakozik az egyház karjai közül, melynek mindenét köszönheti: ellöki a gyámkezeket, melyek egykor járnai taníták; éltető táplálékát, a keresztény jámborságot megunta, egyedüli őrangyalának, a sz. religionak hátat fordít és önzésének számüzi köréből, helyette a kor elkorcsosult szellemének nyit ajtót. Mint idegen éghajlat alá ültetett növény elfajul, elsatnyul; levetkőzi régi jellemét — mert ez szemében már elavult, azért ujba öltözik, mely minél kedvesebb reá nézve, annál veszedelmesebb. Az élet fájától a tiltott fa árnyéka alá húzódik, hogy annak mérges gyümölcsét minél mohóbban izlelhesse. Hitetlen lett nagyrészt Üdvözítőjéhez; mint egykor Péter apostol elesküzi magát, hogy sohasem ismerte őt (vajha annak bánatkönyűt is követné!); de annál kíváncsiabban hallgatja a hamis profétákat, kiknek fejedelme egykor kigyó alakban, jelenleg pedig istentelen erkölesrontó iratokban stb. hitegeti.

A család nagyrészt elvilágiasodik. De meg is látszik rajta. A szerfölötti haladás gyümölcsének fanyarságát sokszor maga is érzi; a régi, erővel felszaggatott sebek szünet nélkül vérzenek, és gondos ápoló nem levén, vajmi könnyen elmérgesülnek. Szünet nélküli rázkodtatásokat szenved; de hogy is ne, miután alapja, a vallás, meg van rendítve, e nélkül pedig bármit is pusztá fővényre építünk, melynek emberi erő tartósságot nem kölesönözhet. Ha a nap lealkonyodik, borongós sötétség lepi el a földet! Ezt a család sem kerülhet el, miután az igazság napjának elég gondatlanul hátat fordított. Ha a fába vagy ruhába a moly belevette magát, lassankint egészen fölemészti azt; a családi testületbe is bekapott a romlottság férgé. Nehéz is rajta segíteni, miután baját kellőleg be sem látja, a legüdvösebb intésekre pedig siket, úgy látszik, se lát, se hall. — Alig csalódunk, ha állítjuk, miszerint Isten talán levette róla pillanatra kezét, és saját utján engedi menni, hogy mint egykor a tékozló fiúnak, a nyomoruság nyissa meg sze-

meit, és előbb-utóbb a bűnbánat útján térjen vissza az írás szavai szerint: „Önnön gonoszságod fedd meg téged, és eltérésed fedd és büntet meg téged, hogy megismerjed és tudjad, mily ártalmas és keserű elhagyni Uradat Istenedet.“

Ezeket egész átalánosságban elmondva, hátra van még, hogy a részletekbe ereszkedjünk. De erről máskor.
Varga Mihály.

(Csemeték.)

IX.

Az én iskolásom mint az árvák szószólója.

Kis keresztnél ott a temetőben
Szívzakadva könyet önt az árva,
Fölkereste azt az áldott szülőt,
Ki a sírhant alá van elzárva.

Kért, esengett: „ne hagyjatok veszni!“
Nem hallgatott senki . . . senki rája.
Temetőre ment vigaszt keresni,
Tán a szülő sírján feltalálja?

Nyög a gerle szomorufűz-ágon,
Messze hallik bánatos nyögése. . .
Tán az árva búja s könye készíti
Azt a gerlét ama bus nyögésre?

Jött a szellő s szárnyaira vette
Ama panaszt, mit az árva ejtett:
„Édes anyám! oh be árva lettem,
Mióta a sír téged elrejtett!“

Oda mentem, honnan a szellő jött,
S lehajolva a kis árva mellé,
Megigérttem: addig esdem érte,
Mig nem lelek, ki övéül venné.

S hova mentem . . . hova mentem volna?
Ide jöttem, lelkiatyánk, hozzád:
Jó lelkeiddel nemesak a bus árvát,
A gonoszt is tenmagadhoz vonznád.

Ne hagyd, hogy az árva újra ejtse
Ama panaszt, a mit eddig ejtett:
„Édes anyám! oh be árva lettem,
Mióta a sír téged elrejtett!“

Kis barátom! hagyd a temetőt el . . .
Atyát leltem . . . édes atyát néked!
A paesirta háladó dalát zengd,
Hagyd nyugodni a nyögő gerléket!

S háladalod ég felé midőn száll,
Zengje ajkad hű gyermeki hévvel:
„Ki felkarolt, a jó lelkiatyát
Áldja Isten mind a két kezével!“

*) Folytatása a „Kath. Néplap“ múlt évi folyamának 12, 13, 18, 26, 31, 32-ik számaiban „Igazság burok nélkül“ cz. a.közöltött verszeteknek.

Az áldozat.

— Igaz történet. —

Ha K—nak, Somogy egyik kis városának főutezáján végig haladnál, egy nagyobb szerű ház vonná magára figyelmedet, szives olvasó, melynek ablakából női alak mosolyog feléd. Ha beesett kékes-sárga, törődött arcát, megtört szeméit nem látnád s a házra ezimül irt e két szót: „A szenvedő emberiségnek,“ mely a kórházzal ismertet meg, nem olvasnád: elmondanád a mosolygó nőről: valóban szerencsésnek s boldognak kell lennie, mert csak az ilyen mosolyoghat oly megelégedetten. Azonban, mielőtt véleményedet kimondanád, jöjj velem, ismerd meg e nő sorsát, s hivebben fogsz ítélni.

Somogy egy középszerű helysége templomából ékes vendégsereg vonul a legszebb rendben hazafelé; a sereg élén lépdel Vasáros János, a vőlegény, karjain vezetve bájos ifju menyasszonyát. — Oh mily boldognak érzi magát az ifju házaspár! kicsinynek tartja szívét a nagy öröm elviselésére. A nő, mint gyenge repkény a százados tölgéhez, úgy simul férje oldalához. Örömtől sugárzó arccal tekint körül, mintha mondani akarná: Csalfa világ! nem fogod elrabolni boldogságomat, mely férjemével egygyé olvadt; nem fogsz meggyőzni s elnyomhatni, mert itt a bástya, mely megvédelmez, itt a fegyver, mely ellened áll! Lesütött szeméből könnyek gördülnek alá s egy fohász reppen ég felé a szeretett férj boldogságáért.

Az örömitas férj mély gondolatokba merült. A szent szertartás mély benyomást tett lelkére; folyton ismétli magában a már rég ohajtott s előtte annyira széphangzatu szertartásos szavakat. . .

„És hogy őt el nem hagyom.“ — Oh Isten! de-hogy hagyom — gondolá utána, — ily angyalt ki hagyhatna el?

„Holtomiglan s holtaiglan.“ — Ugy van! soha, soha!

„Semminemű viszontagságában.“ Hol a nyomor, inség, sanyaruság, mely válaszfalat húzhatna közénk?!

„Isten engem úgy segítjen!“

E szóknál összerendezte a vőlegény s látszólag megzavarodott; de csakhamar összeszedte magát, ismételve a zavart idéző szavakat:

„Isten engem úgy segítjen!“

A vendégek a lakodalmas házhoz érve, elfoglalják a gazdag, de szerény terítékű asztalt. Felköszöntések áldáskívánatokkal árasztják el a boldog házaspárt. Az örömapák, örömanyák le nem vehetik örömitas szemeket gyermekeikről; mintha bennök saját magukat látnák; eszökbe jutnak fiatal éveik; eszökbe a fáradságteljes idő, melyben együtt már anyit szenvedtek, és mindezt csak e két lélek boldogságáért. Szegények, ha gyanították volna, hogy gyermekek nem leend oly boldog, mint a hogy ők ohajtották; ha tudták volna, hogy egykor süri felhő boruland fejük fölé, mely örökre elborítja boldogságuk fénylő csillagát: talán orozslánként örködték volna gyermekeik minden léptére; talán nem tudtak volna megválni a világtól, melynek martalékaiul hagyandják itt gyermekeiket. . . De az öregek ilyfélét nem gyanítottak; nem képzelhették a nagy öröm miatt, hogy ennek

vége iszonyu bu s keserü csalódás is lehet. Tudták ugyan, hogy az élet derült kék egét sokszor elborítja a felhő, melynek távoztával annál dicsőbb pompájában lép elő a fényes nap; hogy azonban e boru élethosszig, sőt tovább is tarthat, — ezt jelenleg mesének tartották. Fájdalom, nagyon csalódtak.

A vendégek, a mint kedvökre kimulaták magukat, lassankint elszéledtek; csak a szomszédok, komák, sógorok s egyéb atyafiak maradtak még együtt, elkísérendők az új házaspárt kirendelt lakukba.

Vasárus János egy csinos házat vett át a helységben, mint anyai örökségét, melyben megkezdé Isten segítségül hívása után önálló gazdálkodását.

Isten áldása meg is látszott fáradozásain; — teljes megelégedésben élt szeretett nejével. — Oh mily boldogok voltak! nem hitték, hogy náluknál valaki boldogabb is lehetne. Gyakorta ültek együtt esténként a hűvös estvéli léget élvezve; tanácskoztak, terveztek, elmerengtek a csillagos égen, a fényes holdon; visszaidézték elméjükbe a kedves mulat, örvendettek a még kedvesebb jelennek, átszöttek terveiket a jövőbe, s csak azt vették észre, hogy gondolataik az ősz öregségén át már a tulvilágon kalandozik; ott is egymás karjaiban képzelék magukat. Hisz kiket az egyház összeköt, Isten sem választja el soha! . . .

A legszebb házassági egyetértés közt tizenhat év telt már el, a szeretet aranyláncza még mindig épen csillogott. Ekkor szálla le az öldöklő angyal, hogy ellintse közéjük a boldogtalanság s vizály mérges konkolyát.

Minden, a mi netovábbját elérte, sünyedésnek indul. Így az ő szerencsék is, mely minél magasabba emelkedett, estében annál mélyebre bukott alá, kínosan bizonyítva a sors változékonyságát.

A helységben, mely történetünk színhelyét teszi, ez időtájban egy kisvárosi család telepedék meg. Noha eredete s munkájáról a helybeli előljáróság nem sokat tudott, mégis, miután a kívánt irományokat s ajánlóleveleket elő tudta mutatni, lakosul befogadtatott. E család gazdag nem vala, azt benső háztartásuk, nyomoru tengődésök mutatá; de szegénynek sem látszott, mert czifrábnál czifrább ruházatban jelent meg mindig a család idős része, kivált a nőtagok. Pénzforrásuk nem tudatott; annyi azonban bizonyos volt, hogy mesterség s minden üzlet nélkül henyén s tétlenül él, a mi több, mélyebben gondolkodókban gyanut gerjesztett irántuk.

E Pandur család, mely a családfő nevével közönségesen csak így neveztetett, az ifju Vasárusék szomszédságában ütötte fel tanyáját, egy bérbe vett eléggé rongált házban.

Otlétök után három nappal meglátogató az új szomszéd Vasárusékat. Igen nagy örömet fejezé ki, hogy van hozzá szerencséje, előhozá az idő hasznát, az unalmat, a jó barátok hiányát s szükséges voltát; kikéré, hogy legyen szabad neki többször Vasárusék becses családi körében mulatni; a kiket viszont a legbarátságosabb s leleereszkedőbb szavakkal viszontlátogatásra hívott meg.

A tapasztalatlan Vasárus ezen embert igen megkedvelte, meghívását szívesen fogadta, s így történt, hogy az ifju gazda majdnem mindennapi vendég lett a szomszédban; átrándult, a mint ideje engedé; a szomszéd

azonban nem igen válogatta a látogatás idejét, hisz neki mindennap ünnep volt, dolga miatt biz akár örökké látogatóba járható. — A nők is gyakorta megfordultak a szomszédban; látogatásukat azonban Vasárusné sohasem viszonozta. Ő bizonyos ellenszenvvel viseltetett irányukban, melyet maga sem fejthetett meg önmagának, s nagy erejébe került, hogy magát leküzdhetette. Ez ellenszenv bizonyosan a szomszédok gyanus magukviseletéből származott: de házuk különben is a rendtelenség példánya volt, melyből egyenesen a háziasszony gondatlansága s dologtalanságára következett.

Egészen másként vélekedett férje, kinél a gyakori látogatás megszokottságot szült; épen semmit sem látott ő különösnek az új szomszédnál, — sőt mindent igen is helyesnek; tetszett neki rendkívül Pandur s az egész család hízogó bánásmódja; oly ügyesen tudta az szóni szomszédja körül hálóját, hogy nemcsak a kevés tapasztaltságu Vasárus nem vette észre, hogy verembe döntetik, sőt még a higgadtabbak figyelmét is kikerülte a gaz ármány; — tetszett neki az estvéli beszélgetés, melyet néha jól behuztak az éjjelbe, s megtörtént, hogy a gazdát néha az éjjél vetette haza; nagyon természetes, hogy az ilyféle beszélgetések pipaszó s borozás mellett történtek.

A farkas csak addig öltözik báránybőrbe, míg czélját elérve, áldozatát megragadja; így tett a gonosz idegen is, hálójában tartva Vasárust, mindent elkövetett, hogy János előtt jámbor nejét rosz színben állítsa elő; tudta, hogy, míg a hű nőt férjével meg nem utálatja, szándoka kivitelében semmire sem mehet, minthogy a hű feleség férje minden lépteire figyel, s gyengéd szavai a férj szívében mindig megteszik hatásukat.

A terv hamar sikerült; a gyenge Vasárus a sok beszéd után folyton hidegebb, visszautasítóbb s durvább lett neje iránt; nem igen tűrhette már az asszony predikációt — így nevezé a gyengéd szeretetteljes figyelmeztetést — sőt ellene kifakadt, méregbe jött minden csekélységért, dult egész nap, — vagy otthagya házat átment a szomszédba, hol naphosszant szürték a levét más rovására, minek végre az lett következménye, hogy az előbb oly szeretetteljes s kíméletes férj durva zsarnokká változott.

Ezzel azonban még nem telt meg az ürömpohár, még hátra volt a legkeserűbb csepp, mely bizton halált hozand a megbomlott házassági egyetértés- s boldogságra.

Új év vala, a eselédváltozás ideje; a férj, mielőtt nejével csak egy szóval is tudatta volna, eselédet fogadott, és pedig annak legnagyobb bámulatára, Pandur egyik legpiperezettebb leányát; — hiában tett a gazdasszony ellenvetést, hogy nekik nem ilyen czifrázkodó dologtalan kisasszony kell, hanem erős, dolgos eseléd. Vasárus figyelemre sem méltatta neje szavát; a leány elfoglalta szolgálatát.

Most ütött a válságos óra, mely szegény Vasárusék boldogsága fölött elmondta a bucsuztatót.

A gazdasszony, ki előbb kis király volt saját házában, eszköz lett, melyet használat után sarokba dobtak; — most nyitlak meg egészen szeméi, most látta meg csak igazán veszélyes helyzetét, — fölfogta férje iszonyu erkölcsi sünyedését; de már mind késő! Oh mennyit

táradott, hogy e borzasztó valóságot, melyet fölsímt, valahogy jóvá tegye; de már késő. Mindenképen, szép szóval, könyörgéssel. . . még törvényes uton is követelte a házasság gyilkosának eltávolíttatását, — de mind hiában; a háló ügyesen volt fonva, az oroszán erejű sem szabadulhatott volna, hát e gyenge nő!

Egy menedéket talált még, az imádságot. — Órákig térdelt a szüz Anya képe előtt; zokogott, könnyei pataként folytak; de — és ennek okát nem tudom — az imádságban sem talált később vigaszra; most csak gyermekeit ölelgeté, maga köré gyűjté őket, szeméit legelíteté rajtuk, nem beszélt semmit; de annál kiáltóbban szóltak a legördülő könyvek, szóltak a feltörő fohászok.

Ez borzasztó helyzet volt; a szegény nő szívében titkos féreg rágódott, a gyanu — de nem, hanem a kétségbe ejtő valóság; hisz napról napra jobban érezte e kínos való súlyát; a férj szívtelen kifakadása, a háziasszony nyá lett eseléd szemtelen gunyos viselete kétélű tör volt, mely kimondhatlan fájdalommal járta át szívét.

Hányszor kívánt meghalni, vagy akármi sorsban részesülni inkább mint ebben, melynél türethetlenebb előtte nem létezett; hisz neki már ez életben senkije sincs, szülei, közel rokonai kihaltak; mit gondol a világ egy szerencsétlen nő magánügyeivel?!

Napról napra gondolkozóbb, vigasztalhatatlanabb lett; az egyedül vigasztaló vallásban többé menedéket nem talált. . . reményvesztetten a kétségbeesés örvényébe lezuhant és . . . megőrült.

Szegény, szegény áldozat!!

Ott mosolyog most a szerencsétlen nő a k—i kórházban. Talán a megelégedés, vagy boldogságérzet mosolya az, mi az örült ajkain elvonul? Oh nem, a keserű guny- s mély fájdalomé, mely szívét marcangolja.

Néha, midőn a kóroda felé visz utam, betekintek hozzá, hogy, a mennyire tehetem, kínos helyzetében megvigasztaljam, s egyszersmind tanulságos tapasztalást szerezzek magamnak a felől, hogy mit képes okozni egy istentelen barát, s egy vigyázatlan férj. . . néha oly szépen elbeszélget velem, előhossa letűnt boldog éveit, magasztalja férje hajdani hű szeretetét, szép tulajdonait, mentegeti hibáit; elmondja, miként ennek így s nem másképp kell lenni, mert — mint mondja — Istenbeni bizalmatlansága miatt jobb sorsot nem is érdemel; — csak gyermekeit nem említi örömet, minthogy ezek a természet szent szavát meghazudtolva, Isten parancsát megvetve, anyjokat kiesufolták örültségében s őt gunyos szavakkal illették; ilyenkor elveszti arca komoly kifejezését, eltorzul; haját ziláltnan rázza; szeméi oduikból kitódulnak, ábrázata rendes helyzetéből kikel; ijesztő hangos hahotát esap; göresös kezeit ökölre szorítva veri az ablak vas-rostélyzatát, s hajmeresztő átkot mond a családélet pusztító kigyójára, az ármányos jövevény nőre. . . —

* * *

Elmondtam a szomorú de igaz történetet, csak az van még hátra, hogy a holdhűségű férj- s a jövevény családról tegyek egy pár szóval említést.

Pandur soká főzött tervét tökéletesen elérte; saját gyermekét áruczikként eladva dus kárpótlást talált a gazdag Vasárurnál; de fölfedeztetvén veszélyes volta, az

előljáróság által a helységből mint a gonoszság veszélyes mestere s a társas élet mételye haladék nélkül kiűzetett.

A férj megelégedettnék vallja magát; nejét, ki a háznál akadályul szolgált, kórodába küldötte, hogy, a mit a férj zsarnoksága tőle megtagadott, az idegenek irgalma pótolja ki; a helységet, mely gonosztette tanuja vala, odahagyta, kikerülendő a nagyon is jogos megjegyzéseket s feddéseket, melyeket itt-ott bizton várhatt; magával vivé a helységből kitiltott büntársat.

Gyönyör s élvezet közt él most; nem jut eszébe neje, ki a szegény kórodában a legnagyobb szükséggel s nélkülözéssel küzd; elfásult szíve nem gondol a szavakra, melyeket feszületre tett kézzel mondott: „És hogy őt él nem hagyom.“ — Oh nem! előbb megfosztá őt az ember ékétől, az Istentől ajándékozott esztől s így löké ki irgalmatlanul az idegenek érzéketlen hideg tömegébe. — „Holtomiglan s holtaiglan“ . . . fogadá egykor. Még mindketten élnek, csak hogy minő különbséggel?!

„Semminemű viszontagságában.“ — Csak abban, a mely éltében legnagyobb részvétet és segílyt igényel.

Írtóztató számadást igényel, melyet önmaga rótt föl magának az ítélet meghamisíthatlan s részrehajlatlan könyvébe, hogy elnyerje egykoron érdemlett bünhődését saját szavai szerint:

„Isten engem úgy segítjen“ !!

D o n g ó.

Mátrai levelek.

VIII.

A pásztói templom és lelkésze. — Orvosi tilalom háttérbe szorítva a hivatás kötelemét elől. — Berényi Tamás festészete. —

Beléptünk a templomba. Itt az ember alig tudja, miként oszsa föl tetszését a régi és új között. A sugár toronynak legalsó góth boltozata, a szinarany-dus casula, melynek bámulatos himezete régi századok kitartó ügyességét s áldozatkészségét hirdeti, a hajdani Benke Gábor plebánosnak falba illesztett góth emlékirata; de viszont az újabb modoru ékes oltárok és orgona, a czéhek kintünög szép zászlói, a szentély remek frescói, a kinokra huzelt Lőrinczet ábrázoló művészi főoltárkép, a ritka szépségű értékes szentségtartók (monstrantia úgy, mint a ciborium), meg a legújabb javítások, általán pedig az egészen és minden részletéken előmlő esin igen-igen kellemes hatást idéznek elő. Egyike e templom azoknak, melyekben a régi az újdonszerítvel mintegy kezét fog, megragadni a kedélyt s buzgó ábrándokba meríteni. Szinte hűdül a belépő, s neme egy édes megnyugvásnak szállja meg, mint a kedve eleni foglalkozásból anyjának karjaiba menekvő gyermeket. Szívemből aknazá kifejezéseit a szónokló ft. esperes ur, midőn mondá: „ . . . az új lobogók szép eszméjét fogalmazta, indítványozta s hön fölkarolta e szent egyháznak érdemdus, derék s buzgó lelkipásztora, ki sz. Dáviddal (25. Zs.) szeretvén az Ur házának ékességét és dícsősége lakhelyét, ennek legutóbbi rendezésében, kiigazításában és tisztogatásában oly erélyes ügyességet, oly ertyedetlen gondoskodást, lankadatlan fáradozást fejtett vala ki, hogy ebbeli érdemét elismeri a nemzedék és dícséretét hirdeti a gyülekezet.“ (Sirák 39.)

A kereszt és négy zászló fölött bevégeztetvén az egyház szertartása, szónoklani kezdett ft. Kőváry János esperes ur. Öröm hallani a honi nyelv legújabb tökélyén beszélőt s a férfikor gyengületlen hangján éneklőt: mégis mástól vártuk a nagymise éneklését, nem tőle, ki a szavalás- és énekléstől orvosilag eltiltatott. De ő nem tágit: nem, míg Isten házának buzgósága meg nem emészti. Beszéde — historiai mű — a zászlók erede-

tét és jelentését alaposan fejtegeté. Különösen pedig ki kell emelnünk ama méltánylatot, melyet t. Berényi Tamás segédpap, a zászlók képeinek ügyes és minden díjt visszautasító festése iránt nyilvánítani elég nemeslelkű volt. „Szent Lukácsról, így szóla, megírták Theodor a VI. Metafrastes a IX., Nicephor a XII-ik században, hogy ő nem elégtette Krisztus életét leírni, hanem e fölött édes Údvözítünk és a szűz Mária képeit, hogy erényeiket arcvonásaikkal együtt szemünk elé állítaná, deszkátlábra ő első festette. A nevezett evangelistának méltó követője az itteni lelkésznek buzgó segéde, t. Berényi Tamás ur nem csak hirdeti Krisztus evangéliumát, de sőt, miként ez új lobogók is bizonyítják, a Megváltónak, boldogságos Szűznek s egyéb szenteknek képeit tulajdon költségén türelmes szorgalom szülte képzettséggel írogatja. Örömmel teljék el szived, kedves paptársam! mert ha egy pohár víz sem veszi el jutalmát, melyet Jézus nevében nyújtunk epedő felebarátunknak (Mát. 10.), akkor te istenes munkáért, munkás buzgalmadért száz annyit fogsz nyerni s az örök életet birni (Mát. 19.). Addig is szép egyházi erényeidért kedves leszesz Isten- és emberről — (Sír. 45.). És t. Berényi Tamásnak, a legjelesb tulajdonokkal fölrüházott szerény papnak ismerői közül bizonyára senki sínes, ki ezekre szive teljéből igent, és úgy legyen ne mondana.

Balatonfüredi séták.

X.

Aug. 30. Harmadszorszólt és utoljára az idén az ezüst-hangu esőngetyűt a Balaton gőzösén, mire a kötelek fölszedettek, mindenki helyére siet... a sudár vörös kéményből páraban le-hulló gőz, vastagabb fekete társából pedig sötét, kormos füst-gomolyok hömpölyögnék ki ijeszto hurogással... egy pillanat: s a sudár jármű, büszke battyuként a tó hullámain szeli. — A nap tisztán ragyog, semmi szellőseke se zavarja a tó színét, a halak vidám bukfenetek közt ugrádoznak ki a víz színére, föl-és leútván s mintegy ingerkedve a föléjük mérges sirással le-csapó halászmadarakkal: így ingerlik sokszor a gyöngék a hatalmasokat, midőn dűbök elől biztosítják. Főn a magasban egy-két ragadozó repül át, komoly de gyors vonulással: mintha ez élő temető határából mielőbb kiérni szeretnének oda, hol gyáva prédavágyukat az erőtleneik gőzölő vérebe oltani szok-ják... Csupa élet, csupa teremtés mindenütt föl, Istentől kezdve egész le, az utolsó habig... Ott vagyunk már a tó kö-zepén: üdvözöllek magyar tenger, lelkem szabad sikkja te!... Átszellemülve állok itt, s valóm idén és távolon át tultevén magát, hét századokat repül át s nézi az emberiség eseményei-nek folyását, mikből a történet lapjai keletkeznek. Im itt áll, egészen a hajó orra előtt, Tihany, méltósággal emelkedvén ket-tős tornyu klastroma és temploma a végtelenségbe. Le, a mul-tat takaró kárpittal!... Ott az ország véghatárán látom I. E n d r e király és a gögös III. H e n r i k császár seregeit; a hatalmas ellenfelek szemközt állanak; büszke öntudattal szem-léli zsoldosait a német császár, s erős, érlelmi szerekkel terhelt hajóit a Dunán Pozsonynál; égbe vetett reménye- s f o g a d a l m á r a támaszkodik az árpádvérti Endre: kié lesz a diadal? — Leszáll az éj — és a Duna hullámba egy délezeg alak veti ma-gát, M o y t y Z o t m u n d a magyar buvár (a Majthényi család őse) és uszik — hajóról hajóra... a nap fölött, mit látok? hol vannak a büszke hajók? átfurattak, elsüllyedtek? — fut a né-met császár, magyar a diadal: fogadalmát teljesíté Endre, és fölépüle Tihany temploma! — Hát az a szelid kinézésű alak ki? D á v i d, szent Lászlónk anyja testvérének fia, ide jön ő őse poraihoz zarándokolni, ő is azon vérből levén, mely a hazá-nak hőseket, az egyháznak szenteket adott, s gyarapítani 3 ke földdel, 5 szállással, 5 halastóval és dunai halászzattal őse adom-ányát. — Másfél század röppel el: véres kezű, csuka-fejű, ocsmány söpredék veszi a félszigetet körül, egy hetes holtak tetemein jöllakot vad hyenához hasonlítván a t a t á r e s o r d a. El-el innét vad nép: itt vitézek és szentek temetője van, a nemzetnek szüksége van e drága ereklyékre, ... vissza-vissza

Ázsiába, hol a dögvész kiűtött, ott készített számotokra a ha-lál illő tort. — Mennyi küzdelem, mennyi vér!... Ujra száza-dok mulnak: a kelet ismét kiáradt, bős, rettenetes nép özön-lik mindenütt s tesz olyanokat, hogy az ég is elfordítja arcát, míg a föld minden élő teremtménye menekül, hova tud; itt is, ott is füstölő romok, örökre megsemmisült falvak, mindannyi elpusztult Jeruzsálemek, mikből kővön kő nem marad, sötét gyász: itt a török! — Várat, várat hamar! — Ugy lett. — Nézd: ott amaz eltemetett árok közepén, azon egyházmok-nál volt a fölvonó hid, fölülte az első bástyázat, errébb a má-sodik és így tovább. Azon a csucson lengett a nemzeti zászló Mária képével és az ország czimerével az egyik, a halálfövel a másik oldalon. E jelben győztek apáid; ne félj: Mária most is még nagyasszonyunk. — Ott főn a templomtól jobbra, ama hullámszerű domboknál sátoroz P i s k e y István a hős várka-pitány; len a somberek alján S z i l v a y Pál, a veszprémi haj-du-kapitány, errébb F o r g á c h Ferencz, veszprémi püspök banderiuma; amott S p e c i a c a s s a halobárdosai, ennek szár-nyát teszik H u s z á r és Ö r m á n d y lovasesapatai, és a tó közepén a jég hátán áll O r s y; valamennyit N á d a s d y ve-zéri; el-el — török, Mohácsért Budát kapsz emlékül! — Nézz most oda, arra a meredek, fal-forma hegyre, mit látsz? lebegő árnyékokat, sötét ruhába öltözött alakokat látok a hegy mester-ségesen vájt üregeiből kilépni; összegyűltek, egy helyen állnak, kezöket összeteszik, szent ihlet közt az égre tekintenek, öröm-és siralommal vegyült hangon, melytől a sziklák is meg-indulni látszanak, míg a hullámok ordítani megszűnnek, át-szellemülten énekelvén: „T e g e d I s t e n d i e s é r ü n k!” — Ennyi vér között kicsodák ök, a nemzet nimbusai, vagy pogány Orpheusok-e, kik még a lelketlen dolgokat is megindítva, a kö-veket és fákat tánczoltatják? Nem: szent remeték ezek, kik el-hagyták mindenöket, hogy a haza- és egyházért itt imádkoz-hassanak! Oh csak tartson tovább, szünet nélkül, szakadatlanul imátok! — Egyesítsük szent érzelmeinket bő ohajtásukkal! — Menjünk tovább ez élő templom és erény helyéről, a bűn és vesz-tőpad helyére: hisz e kettő mindig együttjár! Ama kaviesos parton ott egykor nád hullámozott s azonbelül somerdő volt; e hely teli van lappangó spáhival, gaz czéljaik eszközeül magyar szüzeket rablandók. Fején sajtárral jön vizért a magyar lány, énekelve, dalolva. Ne bántuk, mond a török, majd ha többen jönnek. A lány mindezt látja, de el nem árulja magát, vigan dalol, nem mutat félelmet, hisz ma-gyar leány; haza jön, mindent elmond, mit látott, és — fogva a török. E pogányokat, látod, ama hegyen húzták nyársra, s azért lett neve egész mai napig: N y á r s h e g y. Itt lón megboszulva a bűn: nos török, hogyan tetszik a lakadalmi táncz? — A gözös megy... és visz — már hátunk mögött Ti-hany. Nézzünk vissza: ott áll C s u e s h e g y, czukorsüveghez hasonlít, itt mulatott nyaralójában M o j m e r, S z v a t o p l u g fia, üregében most a szegény legény aluszsa néha kinos hol-lóktól háborgatott álmát; hja: szerenese föl — szerenese le! — És most le a magasból az emlékezet fájdalom- és örömhö-nából!

Ott vagyunk most a sik tengeren, egyenesen nézve, a víz az éggel olvad össze, egy fényes, csillámló vonal végén ölekez-vén mindkettő egymással; innét és onnét csinos falvak jönnek elő és tűnnek el, mint valami bolygó tüzek, vagy mint valami hű, állomásaikat soha el nem hagyó örök: merre a szem tekint, az mind V a l e r i a földje volt, Diocletian-, a keresztények gyil-kosának leányától nevezetvén el így. — Hol a toll, mely a be-nyomásokat e gyönyörű, olasz éghez hasonló tájon örökíteni tudná? — Itt van már B a d a e s o n y, a koszos hegy, óriási gyapjuszákjai (így hívják kiálló szirteit) mint drága gyöngyök a koronát veszik körül a hegyek e koronáját, valami bus, is-meretlen sejtelmeket keltvén a szemlélőben. Tetején ragyog pedig a minden koronák koronája: az Ur Jézus feszülete, óriási nagyságban kegyelmes főpásztorunk határtalan nagylelkűsége-ből, mintha a megfeszített Megváltó, kiterjesztett karjaival in-nét akarná az egész világot átölelni. — Szemközt vele F o n y ó d. Szegény Török Bálint! e hegyen volt az ő vára, innét uralkodott ő három megyén, de végre Soliman kezébe ke-rül, s mivel hitét megtagadni nem akará (korunkban aligha nem megtenné), lánczot vernek kezére, s mint gályarab hal meg

Konstantinápolyban 1550-ben: most e hegy Somogynak majdnem egyetlen kőbányája. Oh idők, oh emberek! — Ott ismét az öböl fölött, Szigliget: a mult fekete zászlaja, a jelen zöld reményei között, 4 ik Béla gyászidejére emlékeztetvén. — Tovább, tovább. — Mi óriási lapály ez! hol vége e hullámzó nádtengernek? Neptun, vagy a nymphák hazája-e ez? Ez a somogyi berek! . . . Óriási víztömeg, egy második Balaton, hol Isten lelke lebeg a vizek fölött, s a vízi szárnyasok milliói tenyésznek, egy második amerikai ősrégeteg, melyet csak a bátrabb halász sajkája hasogat keresztül; szélén a gyönyörű kereszturi templom, a keszthelyi grófok temetőhelye. Üdvözölve légy éltem szép napjainak bölesője! — Szépen szóló daruk, kerepelő golyák, tollászkodó gémeek, gágogó vadludak ezrei, recesgő réczék, bömbölő buvárok, hosszalábu hattyúk, sipító szalonkák stb. ott vagytok-e még mindig? Ah, a hajó és emlékezet megy, ez vissza, amaz előre, egyik a hullámokon, másik a szíven hasítván sebeket! — Itt van már szent György kápolnája is: mint valami kagyló, uszva a hullámok hátán. Szent hely! Az éhes birvágy alapjaid alatt keresett egykor elrejtett kincseket, s ki a szentelt krétával kezében kört csinált a gonosz ellen, a félelemtől ütettett agyon a buta babona és vakhit szomorú intőjéül. — Végre a hullámok öléből kibújni kezd nagyszerű kastélyával — mint a magyar tudomány és műveltség egykori pantheonával. Keszthely, a híres romai gyarmat, utóbb szerzetes-vitézek, Petbök stb. birtoka. . . magyar nép lakja; még pedig mind katolikusok . . . és mégis mégis alig van egy templomuk, az is a premontreieké! Föl és le! . . . gyorsan, szaporán hajó! . . . már itt a part. — Ott vagyunk már a rongyos kikötőben, . . . kiszállunk . . . és még egyszer vissza, és

„Körülnézek hosszan — végtelenül,
Szívem dobog mellem kiszélesül. . .
Mintha a föld és magas ég
Üdvterhével keblemre omlának.
Olyan boldog, boldog, boldog vagyok,
En Istenem! rád gondolok!”

Lukácsok János.

Katholikus hitélet.

Agárd, augusztus 25. (Folytatás.) Hat év előtt történt júniushó első forró napjaiban, hogy egy abai tojáskereskedő nő három nagy véka tojást akart beszállítani Seregélyes mezővárosba, s künn a határban eltörött a kereke. Buslakodott igen nagyon, mert segélyért sehová nem fordulhatott. Végre utban érte őt egy seregélyesi lakos, ki mellette két pejőlvál elhajtván megszáná a szegényt és így vigasztalá őt: „Ne busuljon édes hugom! mindjárt otthon leszek én; fölvetek egy heverő kereket a kocsimra és elhozom.” Szegény nő kimondhatatlan megörült, s előre is ezer hálaaköszönetet mondott az irgalmas szívű atyáinak. A kocsit elrobogott gyorsan; a nő pedigült tojásai mellett jó reményben. Ez alatt egy másik kocsis is érkezett, ki ráismervén a tojásos asszonyra, megkínálá őt, hogy rakodnék föl üres kocsijára, s ő beviendí őt Seregélyesbe. De a nő így felelt: „Köszöröm, kedves bátyám! jóakarátját; de bizony egy seregélyesi ember behajtott már a helységbe azon igérevel, hogy nekem tüstént fog egy kereket hozni; nem akarom tehát, hogy hiában fáradjon; de meg azt is gondolhatná, hogy szíveségét megvetem.” „No jól van! — válaszolt az ismerős ember — mert szívesen elvittem volna édes hugomaszszonyt!” — Ezzel a kocsis újra elrobogott, s a helységben delet harangoztak. Szegény nő várakozott egy órától kétfőig, kettőtől háromig, háromtól négyig, négytől ötig; de az ígért kerék nem érkezett meg; hanem bezzeg megérkezett az új veszély. Irtózatoss felhő, zúgó szárnyon, már messziről hallható csörgődörgő vad morajjal tödült délnyugotról Seregélyes felé. Ekkor volt azon iszonyatos, ritkán tapasztalható jégzápor, mely az egész környéket tönkre verte, s melyre mai napig borzadva emlékezünk vissza valamennyien. Osszezuzta ez a nő minden tojásait; a jégcsapások megkékíték testét; feje két helyen be-

szakadt, s véresen ballagott be a zápor megszüntével Seregélyesre. Fölkeresé a fuvarost; szemére hánytva hitvány szószegését s mivel kistült, hogy nem tehetség hiányából, hanem csupán negédes helykeségből nem tartá meg szavát, azért követele a nő tojásainak árát, s nem tágitott mindaddig, míg az elégtétel meg nem adaték.

E kis történetet nem ok nélkül jegyeztem föl. A mult hetekben ugyanis két jó barátom szedett rá engem irgalmatlanul. Egyik becsületszavát adta háromszor, s parolát is ütött a markomba, hogy eljön ebédre hozzám a kitűzött napon; nekem is becsületszót kellett adnom, hogy őt másodmagával nem csak várni, hanem szíves magyar vendégszeretettel fogom várni. Uezu neki! két hétre valót fölprédáltam, s az evangéliumi gazda szerint „talkaim és hizlalt állataim leölettek,” pintes füvegeim, mint a vontesövű ágyuk sorban várakoztak, az asztal terítve, s a pusztá legszebb virágaival diszítve volt. És ime! ki volt az, ki el nem jött ebédre? — az én drága barátom uram. — A másik barátom engem hívott magához; hányszor kellett szavat s kezét adnom, hogy a kitűzött napon, a kitűzött órán ott leszek, pedig hat órai távolságra lakik tőlem. Örömmel fogadtam föl a drága fuvarost; még vendégtársat is vittem magammal; egy es. kir. tábori orvost, lelkes derék férfit. Nagy remények s szívélyes beszélgetések között elértünk végre az én jó barátom lakáéhoz, mely pedig egy nagyszerű urasági kastélyban vagyon. Mikor a kastély hátsó ajtaján beléptünk, azon pillanatban indult és robogott el a kastély első ajtajától egy díszes hintó, s e hintóban ült szép kényelmesen a mi kedves vendéglő gazdánk, ott hagyva bennünket éhen és szomjan a kapufélfánál vigasztalatlanul. Egyéb boszút nem tehettem, hanem a cselédtől krétát kértem, és zöld viaszos vászonnal bevont asztalára förtam a nevemet nagy betűkkel. Ezután mit volt mit tenni? Felültünk orvos urral a kocsira és visszaindulunk Fehérvár felé. Az eső egyre jobban kezdett esni hidegen és szaporán; új kalapom, mely ez alkalommal először volt fejemen, összecázott s haszontalanná lett. Orvos urnak térde ázván keresztül, mellettem egyre duzzogott; én pedig hallgattam szégyenemben mint a hal a vízben, csak éhes gyomrom sürri korogása hallatszék föl a préda után sovárgó hasméltségéből. Elértünk végre Szabad-Battyánba, s beszálltunk a fogadóba; ide hajtott be az eső négy esendört is, esinos szálas termetű férfiakat. Az orvos ur, minden szerény tagadásom daczára, mint tábori papot mutatott be nekik; megismerkedtünk tehát szaporán, s idegeink fölmelegítése érdekében ragyogó sisakok és csillogó fegyverek között csillogó poharakból csillogó, és pedig óbort ittunk. Ez volt egyetlen mulató kirándulásom ebben az esztendőben. — Kedves szerkesztő ur! mit tetszik gondolni? nem volna-e jogom említett jóbarátomat megfizettetni? az egyikkel ugyan ebédemet, a másikkal pedig új kalapomat. De úgy hiszem, jó lesz nekem föltagyni a panaszszal, mert különben az olvasó meg is dorgálhatna engem péld. ilyképen:

„Öcsém uram noszsa!
De sok a panasza. —
Esze, szíve helyén vagyon;
Mit kesereg hát olyan nagyon.
Ne tékozolja a napot,
S ad az Isten új kalapot,
Uj ruhát is magyarost,
Téli bundát takarost,
S fölfogadnék rája,
Ha serény lesz, nem sokára
Lesz magának
Sarkantyus csizmája. —
Hát ne olálkodjunk;
Tudja meg, hogy nálunk
Nem így verik a cigányt,
Hanem a ki aratni vágy,
Az először vet és szánt.
A ki terhet nem emel,
Annak az ég így felel:
„Itt a füge, itt a kenyér,
Itt a jó bor, itt a sült,
Nőtt verejték harmatából,

Munka forró napján sült: —
 Te munkátlan, füss előle,
 Nem kopik a fogad tőle.
 Nos hát ember, munkás légy,
 Ne szemtelen, mint a légy;
 Ne azt vigyázd, hol találak,
 Hanem azt, hogy hol kapálnak;
 Hol furnak, faragnak,
 Munkabért hol adnak. —
 Dologtalan embernek
 Hitvány a munkája;
 Nem érdemli a kenyért,
 Keserű a szája. —“

(Vége következik.)

D a n i s s.

Megyer, (Nógrádmegyében) sept. 9-én. Ma kettős ünnepeink van. Az egyik Mária neve tisztelére fölszentelt egyházunké, a másik az üvösen munkálkodó hitéleté, melynek fényes bizonyítványa azon két új kereszt, melyeket mai napon ft. Glac z Pál szécsenkerületi alesperes ur a szomszéd plebánosok segédszolgálatával a környékből e kettős ünnepre összesereglett több ezerre menő ajtatos katolikus hívők lelkiépületére fölszentelt. Istennek a bűnös emberi nemzet iránti véghetlen irgalmára figyelmeztető eme két kereszt egyikét a megyeri hívek erős hitbuzgalma emelte a megyeri közös temetőben, közösen L u k o v i c s Gáborné ő nagysága született B e s z e Terézia közbirtokosnővel; a másikat szép faragott köböl egészen a fentiszelt közirtokosnő állította a maga költségen a templom előtti díszes térre, hogy ott ékeskedve hirdesse nekünk azon nagyszerű áldozatot, melyet Üdvözítőnk érettnünk a kereszten véghezvitt, hogy tanítson minket azon keresztény szeretetre, melynek égni kell keblünkben, ha igaz tanítványai akarunk lenni azon isteni tanítónknak, ki érettnünk csupa szeretetből halt meg a keresztfán. De ezen nemesszívű asszonyságnak eme kettős szép áldozata csak folytatása azon többrendbeli jótékony eszelekedetnek, melyekkel Isten és felebarátai iránti szeretetét hosszú évek során lankadás nélküli folytonos munkásságban tartja: ugyanis a megyeri templom számára egy nagyértékű szentségtartót, két szép oltár-vánkost, és terítőt, több évek során által igen számos oltárgyertyát vett és vesz folytonosan, az alsó temetőbe egy öntött vaskeresztet aranyozott fészülettel készíttetett, és mind ezen, mind a mai alkalommal fölszenteltet keresztekre örökös alapítványt is tett le.

Továbbá, mint a mai egyházi szónoklatban hirdette helybeli lelkész ur, nincs szegény halott helységünkben, ki helyett a temetési költséget meg ne adná, nincs szegény beteg parochiánk körében, kit orvossággal el ne látna, nincs oly elaggott özvegy, oly elhagyott árva, kit ne segítene, nincs oly nyomorult közöttünk, kit ruházattal, étellel, sőt pénzbeli segédlemmel meg ne vigasztalna. Valóban ezek a hitélet oly jótévon ragyogó tettei, hogy ezeket a véka alól kivonni és a katolikus világ gyertyatartójára illeszteni, a „Katolikus Néplap“ nagyrabesült hasábjába igatni illik, sőt kell is, hogy itt üdvös világot terjesszenek a tisztelt olvasó közönség sziveibe.

B l a s k o v i c s F e r e n c z.

Kalocsa, sept. 12. 1860. — Hiába törekszik a világia magát rut szenvedélyeinek örvényében az élvek kábító füstjébe vetni, hogy ne lásson semmit, miszent, ne halljon semmiről, mi szellemi előmenetelünkhöz tartozik: önkényt meghajol azért mégis minden becstelen és vonzerővel bíró jó példa előtt. Mert jóllehet nem birja az erényt, van mégis benne egy szellemi és kimagyarázhatlan ragaszkodás minden jó iránt. Jóllehet hite nincs, mert szegényli szent hitét mások előtt szabadon gyakorolni, fennen díszéri mégis azokat, kik hitők és meggyőződésök szerint élven, a lelki megelégedésnek oly kegyes küszerezt töltik életüknek önmegtágadás- és szent türelemmel fűszerezett perezeit. Jóllehet a szent reményről mitsem gondol; mert hisz, hogyan reméllene, mikor egész életében mindig úgy élt, hogy Isten igazságos ítélete szerint semmi jó eredményel nem kecsgetheti magát. Neki adja azért magát a szenvedélyek zajos hullámainak, melyek őt a kétségbeesés tátongó örvényébe ragadják; mégis fölkiált benne a lelkismeret: Ur Isten! honnan fejt-

sem meg ezt a bonyolódott talányt: hogy ezek a jó keresztények Isten minden parancsát híven betöltik; sanyargatják magukat; abból, mi különben szabad is, nagy ovatossággal valamit elvonnak; nem hajbászszak a dinom-dánomot, hanem szent megelégedésben folytatják életüket: én pedig minden érzéki jónak (?) szenvedélyes rabja vagyok; nem élhetek korhelytársaság nélkül; nem beszélhetek pajkos káromkodás nélkül: kell tehát valami jutalomnak is lenni, mely az önmegtágadók szép seregét ösztönözze a jónak gyakorlásában. Jóllehet a keresztény értelemben vett epedő szeretetről fogalma nincs; mert egész élte folytán az önzésnek — egoismus — volt erőszakos harsosa; megindulás nélkül nem hallgathatja mégis, ha a keresztény felebaráti szeretetből eredő jótékony eszelekedetekről beszélnek neki. — Ezek előrebocsátása után egy oly intézetbeli ünnepélyes bevezetésről akarunk szólni, melyben a hit, remény és szeretet szívélyes gyakorlata teszik a sokak előtt oly igen egyhangú napi foglalkozást. Ha tehát a különben elvilágiasodott ember szívében is így áll a dolog, hogy t. i. jót látván, díszéri: hogy ne magasztalunk mi oly egyéniségeket, kik Istentől arra hivatják, hogy vonzó példájok által bennünk a buzgalmat ápolják; hogy az imént említett élő hit, erős remény és tökélyes szeretet gyakorlatai közt végezzék földi életük mulandó pályáját. Egy ily egyéniségekből összeszerkesztett intézet allítottat föl kegyelmes érsektünk K u n s z t József ur ő exreja által, — a Min-asszonyunkról címzett apácák zárdája, és a bold. szűz Mária névnapján (e hó 9 én) vezettetek be ünnepelesen zárdájokba. Az ünnepele teljes segédletű nagymisével kezdődött, melyet ft. L i c h t e n s t e i g e r Ferencz kanonok ur mutatott be az egek Urának, melyet kegyelmes érsektünk becses jelenlétével díszített, és a melyen a Min-asszonyunkról nevezett apácák is jelen voltak, és pedig nem csak testtel, mint a mai világban divatba jött (mert a mai világban a szent-egyházakból valóságos szemlelőt csinálnak sokan), hanem oly összeszedett lélekkel, hogy önkényt buzgalomra lelkesite szép magaviseletök látása. Szent-mise után pedig ft. K u b i n s z k y Mihály kanonok és papnövelde igazgató ur kenetudus beszédet tartott. Elmondotta, mily fontos a nőgyermek nevelése, már csak azon szempontból is, mivel az emberi-nemnek felét képezik, és mivel a családi életben a gyermekek nevelésére a nők folynak be leghathatósban; azért milyen az anya, olyanná lesz közönségesen a fiu és leány is, vagyis mit a magyar közmondás így fejez ki: „nem messze esik az alma a fájától.“ Előadta, hogy az ily nevelő intézetek többsége vagy gyérsége hévmérője a ker. lelkesültségnek: hogy ily intézetek, mint a kath. egyház erős várai tekintendők, honnan nem löporral és puskákkal ártnak az ellenségnek, hanem imádsággal győzik le a bösz elient. Előadta, hogy imádság a lélek élete, és az embert méltóságára emelkezteti, mert lényeges különbség ember és állat közt az, hogy az ember Istenével beszélni tanult stb. — Szent beszéd után kegyelmes érsektünk elkezdette az ünnepeles „Veni sancte“-t, mit kegyelmes érsektünknek egy rövid, de szívélyes és az apácák kötelességeit elsoroló beszéde követett; mely beszédre a különben magyarul nem tudó fejedelemasszony magyarul válszolt, megköszönvén a többi nevében nagytiszteletti Maecenásunknak irántuk tanusított atyai jóságát és gondoskodását. Azután következett az ünnepeles bevezetés. Elülmentek a kisasszonyok, utánok pedig a clerus és az assistentiával kegyelmes érsektünk. Az uton, mely a főgyeházból az apácázárdába vezetett, a zenészek szűz Anyáknak köztetszést nyert énekét: „Nyujtsd ki mennyből“ — fuvó hangszereken játszották. Beérvén a szerény egyházba, innét hegyelmes érsektünk az assistentiával a zárdába ment, hol is az egész épület kegyelmes érsektünk által ünnepelesen beszenteltetett. Ennek végével a templomba visszavetérünk, hol ünnepeles „Te Deum“ — tartatott, minek végével kegyelmes érsektünk lakába visszakisérvén, a hívekkel együtt szétoszlánk. Valóban nagy jótéteményben részesült e város ő excellentiája e nemes tette által; mert századok után is neki fogják köszönni a jó szülők gyermekeiknek neveltetését. Csak ugy lesz áldás köztünk hazaszerte, ha egyes családokban a gondos anya alkalmas rendszerhez szokott, melyhez minden viszonyu teendőit családja boldogítására alkalmazni tanulta. — A Jézustársaságbeli atyák nagysz erü intézete

nagy előhaladással épül; már nem sokára bevégezik az építést. Templomukban az oltárokat és padokat most állítják föl. — Hittük, hogy találkozok egyén, ki a magyar egyházat értesítendő azon ritka ünnepélyről, melynek még aug. hó 20-án valánk tanni; de mindaddig senki sem vállalkozott. Ez ünnepély hősei két testvér valának; az egyik Tepert János kalocsafülmegyei, a másik ennek öcsese József pécsmegyei, kik az említett napon azon egyházban, hol az anyaszentegyház tagjává lőnek a kereszttség szentsége által, a vértőlküli áldozatot mutatták be az egek urának. Adja Isten, hogy belőlök a sanyargatott és egyház hasznos munkásai váljanak!

B u s l a k y L á z á r.

Különfélék.

Pest. Saazból (Csehországban) baráti kézből a következő sorokat vettük: „Mint hogy a kedves Kath. Néplapban a hitéletről oly sokszor és oly sok szép dolgokat olvasok, én is bátor vagyok egy, az édes Magyarhon határaitól távol levő magyar testület, az 5-ik sz. Radetzky huszár-ezred hitéletéről némieket röviden írni, hogy tudják meg kedves magyar testvéreink, mikép a hitélet fája nálunk is ápolatik és virágzik, s hogy arról e folyó hó 9-én mi is szakítottunk egy illatos virágot, hogy az el ne hervadjon s örökké illatozzék, a sz. keresztelő víz e tűzve és illetve nyújtottuk be a bold. Szűz Máriának névnapi ajándokul, K o b l e n z Mátyás Vas megyéből német-újvári születésű, s ezredünkben tiszteletbeli őrmesternek éppen a Szűz Mária neve napján történt keresztelkedésében; kit izraelita anyjának s rokonainak lebeszélései s ígéretei sem bírtak a megkeresztelkedéstől visszatartani. Varsányi S i m o n y i Móricz ur, közkedvességű ezredesünk vezette őt a keresztőségre, ki néhány évvel ezelőtt mint százados a császár-huszár ezredénél az első, most pedig már a második izraelita keresztelkedésénél legnagyobb örömmel a keresztapai tisztet; az édes lelki élvezet pedig nekem jutott osztályrészül a keresztőség szentségét ft. O s z v a l d Norbert premontrai kanonok s itteni esperes urnak saját kérelmére történt egyházsegédlete mellett kiszolgáltathatni. Valóban megghatott a jelenet mint engem, ugy más számtalanokat is, midőn az edzett huszár fejéről a reá öntött keresztelő víz az ő zokogva sirt örömkönyűvel vegyítve folyt alá. — Kíváncsian várta a napot a városi nép és zsufolyásig tölté meg a szentegyházat elannyira, hogy a szentegyházban a katonaságtól képezett sorfalat is a számtalanok tolongása tölté és szaggatá meg. A keresztelés után volt még annyi időm, hogy rövid intelmi beszédet intézhettem ezen, a keresztőség által nyert Krisztusban lelki gyermekemhez, mire a katonai-mise következett. Épületes jelenet volt, midőn communico alatt, a megkeresztelt huszár az oltár előtt magát lefegyverezvén, esakóját, tarsolyát és kardját, mintegy jelentve, hogy az isteni hatalom előtt minden fegyver porba hull, az oltár elé fekteté, s csak huszár-övét hagyva derekán, melylyel mintegy a keresztőségben nyert tisztulósöv jelvényével felvédzve az oltár zsámolyára térdelt, hogy Jézusnak, kit ma megismert, szent testét, az angyalok mennyei eledelet lelkítápol magához vegye. R a t t e r János, ezredlelkész.”

— P o z s o n y b ó l sept. 14-ről írják: „Ma volt az itteni kath. sirkertben az újonnan épült kápolna felszentelése Magyarorszag herceg-primása által. Tegnap reggel megérkezvén, a helybeli prépost és polgármester által fogadtatott a gőzhajó kiszállóhelyénél; este a város egy része ki volt világítva és főleg a zöldpiacon számos nemzeti lobogó volt kitéve. A belső városban, a városháza és két ügyvéd lakása volt kivilágítva. Ma reggel 8 órákor az összes pozsonyi harangok kongása közt indult meg ő eminentiája szentjános-piaczi kastélyából a lőrinezi kapunál ki az igen szépen kiékitett zöldpiazz, ispota és Széchenyi-utczákon át, melynek fordulatanál diszkapu volt fölállítva és onnan pár száz ölnyre egyenes vonalban az új kápolnáig igen esinosan összeállított fasorozatban, mely számos nemzeti

és városi lobogóktól ékitett virág és koszoru-füzérrel állt egymással kapesolatban. Ebéd után, mint hallom, ő eminentiája körünkből eltávozott.” (P. N.)

— E g e r b e n kisasszony napján — mint az „Egri Értesítő”ben olvassuk — a kath. legényegylet zászlaja szenteltetvén föl, e nap örömnappá lőn Eger városa számos lakóira nézve, és a nem-s rangkülönség nélkül egybegyűlt részvevők nagy tömege s annak élénk részvéte szép tanúsága vala a városunkban fölébredt és gyorsan terjedő közszellemnek. Épült lelkünk, midőn hazaszerte tisztelt, jeles ősz főpásztorunk nagymélt. és fötiszt. B a r t a k o v i e s Béla érsek ur által az egyház áldását hallók kimondani az ifju műiparos segédek zászlaja fölött; emelkedett szellemünk, midőn az egyházi szószék-ről, nt. M i n d s z e n t i Gedeon ur által, szokott ékesszólással, keresztényi és hazafiai szempontból fejtegettetni hallók az ipar jelentőségét, de az érzelem, mely lelkünket elfogá, midőn több mint száz ifju iparost ábitatos, komoly menetben az oltárhoz közeledni s ott térdre borulva, a szeretett főpásztor jótékony kezéből az éltető, örök lelkítápot venni láttuk, nagyszerűségével mindent föllümlt. Ha délelőtt az Istennek adták meg, mi Istené, a délután tisztos mutatványoknak, műveltekhez illő mulatságoknak vala szentelve.

Pályázat, a pázmándi (Győr megye) plebániába keblezett Sági hegysegbeli ujjlag rendezett tanítói állásra. Évi fizetése: a község pénztárából . . . 124 ft. új pénz, gyermekektől 60 ft; 3 öl tűzifa helyett 16 ft. összesen 200 ft új p. Ez állást elnyerni kívánók szükségelt irataikkal el látva alulirotnál folyó hó 25-én magukat jelentsék. Nagy-Éts szeptember 12-én 1860. D r e s m i t z e r J ó z s e f, ker. feügyelő.

Kegyes adományok.

A c h i n a i g y e r m e k e k s z á m á r a : egy névtelen Szász. városból 4 ft 20 kr. a é.

Tudomásul.

Ő eminentiája biboros érsektünk october havában Budapesten bérmálni fog. Nevezetesen: october 4-én a belvárosi főplebániatemplomban bérmálandja a pestbelvárosi, a lipót- és ferenczvárosi bérmálandókat; 5-én a buda-vizivárosi plebániatemplomban a budaiakat és ó-budaiakat; 6-án a pest-józsefvárosi plebániatemplomban a teréz- és józsefvárosiakat. A bérmálást nagymise előzi meg, mely 8 órákor kezdődik, és melyre a bérmálandók megjelenjenek.

Megbérmáltatni csak azok fognak, kik már gyóntak és áldoztak. A megbérmáltatni akarók magukat october 2-ig illető plebánosaiknál bejelentsék. Szükséges továbbá, hogy Budapesten lakjanak, vidékiek nem fogadtatnak el. Végre, ügyeljenek a külvárosi lakosok azon körülményre, miszerint csak azon templomokban részesülhetnek a bérmálásban, melyek számukra kijelöltettek, mert, mint főnebb mondatott, a bel-, lipót- és ferenczvárosiak kizárólag csupán a pest-belvárosi plebániatemplomban, — a budaiak csak a vizivárosi plebániatemplomban, a teréz- és józsefvárosiak csupán a józsefvárosi templomban fognak megbérmáltatni.

Kelt Pesten szeptember 13-án 1860.

A belvárosi főplebániatemplomból.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV A M. AKAD. NYOMDÁSA (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).